בעא מיניה רבי זירא מרב יהודה אשה מהו שתבדוק עצמה לבעלה אמר ליה לא תבדוק ותבדוק ומה בכך א] *אם כן לבו נוקפו ופורש בעא מיניה רבי אבא מרב הונא אשה מהו שתבדוק עצמה כשיעור וסת כדי לחייב בעלה חטאת א"ל מי משכחת לה לבדיקה כשיעור וסת והתניא *איזהו שיעור וסת משל לשמש ועד שעומדים בצד המשקוף ביציאת השמש נכנס עד הוי וסת שאמרו לקנוח ולא לבדיקה אלא מהו שתקנח איכא דאמרי הכי בעא מיניה אשה מהו שתבדוק עצמה כדי לחייב בעלה אשם תלוי אמר לו לא תבדוק ותבדוק ומה בכך א"כ לבו נוקפו ופורש: ובשעה שהיא עוברת וכו': אמר ר' אמי אמר רבי ינאי זהו *עדן של צנועות א"ל רבי אבא בר ממל לר' אמי תנא תני צריכות ואת תני צנועות אמר ליה שאני אומר כל המקיים דברי חכמים נקרא צנוע אמר רבא ושאינו מקיים דברי חכמים צנוע הוא דלא מקרי הא רשע לא מקרי אלא אמר רבא צנועות עד שבדקו בו עצמן לפני תשמיש זה אין בודקות בו לפני תשמיש אחר ושאינן צנועות בודקות ולא איכפת להן גופא אמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק אמר ליה ר' זירא לרבי אבא בר ירמיה אין לה וסת בעיא בדיקה יש לה וסת לא בעיא בדיקה א"ל יש לה וסת ערה בעיא בדיקה ישנה לא בעיא בדיקה אין לה וסת בין ערה בין ישנה בעיא בדיקה אמר רבא ולימא ליה יש לה וסת לטהרות בעיא בדיקה לבעלה לא בעיא בדיקה אין לה וסת אפילו לבעלה נמי בעיא בדיקה ומדלא א"ל הכי ש"מ קסבר שמואל כל לבעלה לא בעיא בדיקה ת"ר חמרין ופועלין והבאין מבית האבל ומבית המשתה נשיהם להם בחזקת טהרה ובאין וישנין עמהם בין ישנות בין ערות בר"א שהניחן בחזקת טהרה אבל הניחן בחזקת טמאה לעולם היא טמאה עד שתאמר לו טהורה אני והא שמואל במאי מוקי לה אי בשיש לה וסת קשיא ערה ואי בשאין לה וסת קשיא בין ערה בין ישנה לעולם בשיש לה וסת וכיון שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו אמר ליה רב פפא לרבא מהו למעבד כי הא מתניתא א"ל

רש"י

כשיעור וסת. מיד לאסור בעילה כמשנה דאמרינן לקמן בפ"ב (דף יד.) נמצא על שלו אותיות כלומר מיד לאסור בעילה חייבין בקרבן דודאי דם הוה בשעת ביאה: לבדיקה. לאורך ולמדקן הילך כשיעור וסת לא מסכמת לה: לשמש. אבר: ועד. סדין שמקנחים בו: לקינוח. מנחות. אם בקיעת מצאה דם בכשיעור הזה חייבין חטאת אבל אם בבדיקתה מצאה כבר אחר השיעור שהרי לא כלך המשקוף עומד אלא בידה אותותו ויש כאן שיעור שהוף כדי הבאה מידה למשקוף ואשם תלוי איכא ולא חטאת: מהו שתקנח. אשה שאינה עסוקה בטהרות מי בעיא קינוח לאסר תשמיש כשיעור וסת לידע אם תמצא דם ויהא בעלה חייב חטאת: מהו שתבדוק. בדיקה ממש: באשם תלוי. דאמרינן לקמן (שם:) נמצא על שלה לאחר זמן יותר מכשיעור וסת חייבין באשם תלוי דספק הוה דם בשעת ביאה ספק בא לאחר מכאן: א"כ. שמצריכה לבדוק אחר ביאה: לבו נוקפו. קודם ביאה והא דתנן לקמן (שם.) דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים בעסוקות בטהרות: וזהו עדן של צנועות. כלומר מדת חסידות שנו כאן ולאו מיהא הוא דאמרינן בפרק שני (שם) הצנועות מתקנות להן שלישי לתקן את הבית. וזהו עדן אלפני תשמיש קאי: אין בודקת בו לפני תשמיש אחר. לפי שמטונף והרהר מראית ליכנס בבדיקה ראשונה ושוב אין נראית בו טיפה כחרדל: יש לה וסת לא בעיא בדיקה. בתמיה. והא קתני מתניתין יש לה וסת דבעיא בדיקה כיון דעסוקה בטהרות. ולקמן פריך לישני ליה הא בשאינה עסוקה בטהרות ומשני קסבר שמואל כי אינה עסוקה אפילו אין לה וסת לא בעיא בדיקה לבעלה הואיל ואינה עסוקה בטהרות: ערה. דהואיל לעסוקי בטהרות בעיא בדיקה לבעלה אי נמי דליכא טירחא לערה אבל ישנה איכא טרחא ולא אטרחוה רבנן אי נמי ישנה דלא חזיא לטהרות אפילו רגילה לעסוק בטהרות לא בעיא בדיקה: לטהרות בעיא בדיקה. כלומר העסוקה בטהרות בעיא בדיקה אפילו לבעלה: לבעלה לא בעיא בדיקה. היכא דאינה עסוקה: אין לה וסת אפילו לבעלה. גרידא דאינה עסוקה בטהרות בעיא בדיקה: כל לבעלה. בלא טהרות: לא בעיא בדיקה. אפילו אין לה וסת הילכך הא דאמר שמואל אסורה לשמש עד שתבדוק בעסוקה [בטהרות] קאי והיינו דאמר לעיל (יא:) ואוקימנא בעסוקה בטהרות: כיון שתבעה. לתשמיש: אין לך בדיקה גדולה מזו. דאי לא קים לה בטהורה היא הוה בדקה ובדיקה דקאמר שמואל לעיל בתביעה סגי ולבי מגמגם: כי הא מתניתא. (א)בעיא בדיקה או תביעה:

סותי

תוספות

בעי ר' זירא אשה מהו שתבדוק. פי' לפני תשמיש: לבו נוקפו ופורש. פר"ח כיון דרואה אשתו בודקת מחשב שאם לא הרגישה לא היתה בודקת לפי שיודעת שחכמים לא תקנו לבדוק: כדי לחייב בעלה חטאת. הכא נמי הוה מצי למיבעי מהו שתבדוק קודם תשמיש ותניח העד עד הבקר כדי לחייב בעלה חטאת אלא דבכבר השיב לו שאם תבדוק לפני תשמיש לבו נוקפו ופורש: צנוע לא מיקרי רשע לא מיקרי. בתמיה וא"ת בריש כתובות (דף ג:) דאמר משום נטעות ומשום פרוצות כיון דקרי להו נטעות הגא דלא עבדי הכי אמאי קרי להו פרוצות וי"ל דהתם קרי להו נטעות כדאמרינן התם. ומיין דלא אנים וסברה דאנים ואע"ג שבדין היה לה לצאת שאין אנים דרוב העולם אינן אנוסים ופרוצות משום דזימנין דאנוס פירוש פעמים דיודעת שהוא אנוס ואומרה דלא אנוס ול"נ התם וסברה: אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק. ובעסוקה בטהרות איירי וא"ת מאי קמ"ל מתניתין היא (לעיל יא.) ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה וליכא למימר דאתא לאשמעינן דאע"ג דאין לה וסת דאסור לקיימה על ידי בדיקה כר"ח בן אנטיגנוס וכן פירש רש"י לקמן דהלשון משמע דלא בא להשמיענו היתרא אלא להשמיענו שצריכה בדיקה וי"ל דקמ"ל באין לה וסת דאפילו ישנה צריכה בדיקה: בין ישנות. פי' דליכא איסור נדות אבל' אסור לבא על הישנה כדאמר בנדרים (דף כ:)(ב) א"נ הכא לא נגמרי בישנה איירי אלא אינה ערה כל כך שתדע להשיב אם היא טהורה אם לאו: שמואל במאי מוקי לה. וא"ת ולוקמה באינה עסוקה בטהרות ויש לומר דדייק מלישנא יתירא דקתני נשיהם להם בחזקת טהרה ומאי איצטריך תו למיתני ובאין ושוהים עמהם אלא לגלויי דאיירי דעסוקה בטהרות וכפ"ב (לקמן דף טו.) דקתני כל הנשים בחזקת טהרה וקתני בתר הכי והבאין מן הדרך נשיהם להם בחזקת טהרה וקתני תרתי אע"ג דאינה עסוקה בטהרות איירי התם אשמעינן דאין לחלק בין באין מן הדרך לבני העיר וא"ת בלא שמואל תקשי מתניתין דמצרכת בדיקה בעסוקה בטהרות אברייתא דהכא וי"ל דפריך לשמואל אפילו בישנה באין לה וסת אבל מתני' לא איירי בישנה וכן פי' רשב"ם. [א"נ מתני' ה"מ לדחוקי ולאוקמי באין לה וסת ודיה שעתה לא קאי אלא אצריכה להיות בודקת והוו לה אע"ג דפשטא דמתניתין ביש לה וסת כדפריך לעיל והא מתניתין ביש לה וסת עסקינן]: כיון שתבעה. פירוש כיון שבא מן הדרך מפייסה ותובעה לתשמיש ואי הויא כבר רמיא אנפשה שהרגישה בשעת ראייה וזוכרת אבל אם לא בא מן הדרך אסור בעודה לפי שאינו מאריך בפיוס של תשמיש אלא בא עליה מיד ולא רמיא אנפשה לאזורי שהרגישה: מהו למעבד כי הא מתניתא. פי' רש"י כי הא מתניתא דבעיא בדיקה או תביעה וקשה דבעודה דוקא מצריך בדיקה ואם כן מאי קא מהדר ליה דמגלא באפיה דבתביעה לא מגלא באפיה ועוד אי לבעלה גרידא קבעי כדמשמע דלבני בבל היה שואל הא פשיטא דאמר לעיל (דף יא:) כל לבעלה לא בעיא בדיקה וגם אין להחמיר לבדוק דא"כ לבו נוקפו ופורש כדאמר לעיל ואי בעסוקה בטהרות קבעי פשיטא שצריכה בדיקה כדתנן ובשעה שהיא עוברת לשמש ביתה כו' ותו למה תולה בעייתו בברייתא זו כיון דמתניתין נמי מצרכה מידי בישנה דשמא קא לבעלה גרידא צריך להקילה ולתובעה והא דאמרינן לעיל דאפילו באין לה וסת לא בעיא בדיקה לבעלה (א)בישנה מ"מ דילמא תביעה בעיא אי נמי לעיל איירי כשהוא בעיר דאם איתא דהיתה טמאה הוה אמרה ליה קודם לכן אבל בבא מן הדרך איכא למיחש ומתני' דפ"ב (לקמן טו.) דבאין מן הדרך נשיהם להם בחזקת טהרה איכא נמי למימר דהיינו דלא בעו בדיקה אבל בעו תביעה אי נמי בערות דווקא אי נמי ביש לה וסת:

אמר

(א) גי' רש"י אפילו וכו'

עין משפט נר מצוה

קד א ב מיי' פ"ד מהלכ' איסורי ביאה הל' ט' ופ"י בהשגות סמג לאוין קלא טוש"ע י"ד סימן קפד סעיף א ובהג"ה וסימן קצו סעיף א:

קה ג מיי' שם סמג שם טוש"ע י"ד סימן קפד סעיף א ובהג"ה וסימן קצו סעיף א לדעת הרמב"ם:

קו ד מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הלכה יז ופי"א שם הל' ג סמג שם טור ש"ע שם סעיף ב:

קז ה מיי' שם הלכה יח ופ' בהשגות ובפ"ד מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה ז ובהשגות שם ובכ"מ סמג שם טוש"ע י"ד סי' קפו סעיף ב:

קח ו מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הל' ט סמג שם טוש"ע י"ד סימן קפד סעיף א [וברב אלפס שבועות פ"ב דף רמ:]

קט ו מיי' שם:

(אין זה בנדרים ואם כאשר חכמי בש"ס רק נמצא כלום איתא שבורים סם בגמארים בני אומות בני שיכורה ומי' ר"ם אף בני ישנה והרמב"ם בהל' רשום פ"ה הל' ד כתב ולא מפני ישינה פי"ט ומוכתירים אלא מכר דין זה בש"ע א"ח סימן ר"ע ובלאו"ע פי' כ"ה וגם שאחרונים טעלימו פין בשימנים טאלו מאוהבים וסנה בכ"י על טור י"ד סימן קפ"ד ואב"ה וספר טעמיקו דברי תוס' כמתנה ובלשום כדאמר בנדרים וקקו מגאהם עליהם במחילה מכבודם סגאלה ומס דפי' בנדרים כ: אינו ענין על סיעינם כלל ע"ש]

מוסף רש"י

לבו נוקפו ופורש. מן האשה (לעיל ג:). וסת שאמרו. לפניה בשעת [illegible] לקנוח. מנחות, ולא לבדיקה. [illegible] (לקמן יד:).

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כי הא מתניתא קאי בעיא כצ"ל ור"ב ס"ס:

תוספי הרא"ש

[illegible]

תוספי הרא"ש

[illegible]

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones